

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

PSICOFARMACOLOGIA

Coordinació: BOIX TORRAS, JACINT

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	PSICOFARMACOLOGIA			
Codi	102921			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Psicologia (R 2016)	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	BOIX TORRAS, JACINT			
Departament/s	MEDICINA EXPERIMENTAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BESTENE MEDINA, SHEREZADE	sherezade.bestene@udl.cat	3	
BOIX TORRAS, JACINT	jacint.boix@udl.cat	2	
CLARÀ GARANGOU, MARC	marc.clara@udl.cat	0	
RIBAS FORTUNY, JUDIT	judit.ribas@udl.cat	1	

Objectius acadèmics de l'assignatura

La Farmacologia posseeix un llenguatge i cos de coneixements generals que li són propis i que l'estudiant ha d'adquirir. A més haurà de conèixer els grups de fàrmacs psicotròpics i el seu ús com a medicaments, tòxics i drogues d'addicció. El raonament dels aspectes farmacocinètics i farmacodinàmics és substancial per assimilar els aspectes clínics i socials que expliquen l'ús dels psicofàrmacs. Aquests objectius generals es concreten en:

1. Adquirir les nocions bàsiques de farmacologia (farmacocinètiques i farmacodinàmiques) per entendre els criteris que condicionen la prescripció mèdica dels psicofàrmacs.
2. Saber situar-se professionalment en el context de les teràpies medicamentoses de les malalties mentals.
3. Dominar un llenguatge i marc conceptual bàsic que permeti la interpretació del prospecte d'un medicament psicotròpic.
4. Dominar un llenguatge i marc conceptual bàsic que permeti el diàleg amb el metge prescriptor de psicofàrmacs.
5. Conèixer i identificar els grups de fàrmacs psicotròpics i el seu ús com a medicaments, tòxics i drogues d'addicció.
6. Identificar reaccions adverses als psicofàrmacs.
7. Entendre les bases biològiques dels fenòmens de dependència farmacològica.
8. Entendre el model bio-psicosocial en el fenomen de les drogodependències.
9. Saber actuar professionalment en les situacions d'addicció.

Competències

Competències bàsiques:

CB2 Aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.

CB3 Capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.

CB5 Saber desarrollar aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía

Competencias Generales:

CG1 Desarrollar la capacidad de adaptación a nuevas situaciones y resolver problemas de una manera efectiva.

CG8 Identificar y evaluar las propias competencias, habilidades y conocimientos según los estándares de la profesión.

CG9 Reconocer la diversidad y la diferencia como elemento estructural del ser humano, a la vez que se reconozca, comprenda y respete la complejidad cultural de la sociedad actual.

CG10 Respetar los derechos fundamentales de igualdad entre hombres y mujeres, la promoción de los Derechos Humanos y los valores propios de una cultura de paz y de valores democráticos.

Competencias Específicas:

CE1 Identificar y analizar las características y las necesidades de las personas, grupos y organizaciones, así como de los contextos relevantes para el servicio que se solicita.

CE2 Planificar la evaluación de los programas y/o intervenciones psicológicas, seleccionando los indicadores y técnicas adecuados.

CE3 Aplicar las técnicas de recogida de información, obtener datos relevantes para la evaluación de los programas y/o intervenciones psicológicas.

CE4 Analizar e interpretar los resultados de la evaluación psicológica.

CE5 Diseñar y aplicar una estrategia/plan de intervención psicológica, en función de los contextos o servicio demandados.

CE6 Responder y actuar de forma adecuada y profesional, teniendo en cuenta las actitudes y valores de la profesión, así como su código ético y deontológico, en todos y cada uno de los procesos de intervención.

CE7 Proporcionar información a los usuarios y establecer una relación interpersonal adecuada, teniendo en cuenta los diferentes contextos de relación profesional.

CE8 Elaborar informes técnicos, orales y escritos, sobre los resultados del proceso de evaluación, de la investigación o de los servicios demandados, respetando el compromiso ético que exige la difusión de conocimiento psicológico.

CE9 Usar las distintas fuentes documentales en psicología, mostrar un dominio de las estrategias necesarias para acceder a la información y valorar la necesidad de actualización documental.

CE12 Difundir el conocimiento derivado de las revisiones teóricas y de los resultados de la investigación psicológica.

Competencias Transversales:

CT1 Adquirir una adecuada comprensión y expresión oral y escrita del catalán y del castellano.

CT3 Adquirir capacitación en el uso de las nuevas tecnologías y de las tecnologías de la información y la comunicación.

CT5 Adquirir nociones esenciales del pensamiento científico.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc 1: Generalitats en Farmacologia

Tema 1. Farmacologia, Farmacologia clínica i el món del medicament.

Tema 2. Farmacocinètica descriptiva i quantitativa.

Tema 3. Farmacodinàmica i interaccions medicamentoses.

Bloc 2: Psicofarmacologia bàsica

Tema 4. Farmacologia agonista monoaminèrgica.

Tema 5. Farmacologia antagonista monoaminèrgica.

Tema 6. Farmacologia colinèrgica.

Tema 7. Farmacologia dels neurotransmissors excitatoris i inhibitoris.

Tema 8. Farmacologia dels opiacis i els cannabinoides.

Bloc 3: Psicofarmacologia clínica

Tema 9. Psicosis i antipsicòtics.

Tema 10. Trastorns de l'humor: antidepressius i eutimitzants.

Tema 11. Trastorns d'ansietat i del son: fàrmacs ansiolítics i hipnòtics.

Tema 12. Trastorns per consum de substàncies: Tabac, cannabinoides, alcohol, estimulants, al·lucinògens, opiacis i altres drogues.

Eixos metodològics de l'assignatura

1. Lliçons magistrals.
2. Seminari de discussió basats en el treball autònom, l'anàlisi i la reflexió sobre fitxes docents.
3. Tractament de la informació (lectura, localització, selecció, etc.).
4. Realització de treballs, memòries o activitats pràctiques.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Se seguirà el calendari/horari oficial del curs. En el context de la pandèmia COVID-19, s'han previst classes presencials i no presencials que segurament es veuran afectades pel curs de la pandèmia i la situació del professorat. El grau d'incertesa i imprevisió és molt elevat a data de realització d'aquesta guia docent. En tot cas, el professorat d'aquesta assignatura es compromet a anunciar amb antelació suficient els canvis que es facin a través del campus virtual. L'eina de anuncis i avisos és especialment adient al respecte. A més, a la secció de recursos, es trobarà el material docent de les classes. Si calgués, es farà servir l'eina de tests per fer exàmens no presencials. En resum el campus virtual esdevindrà clau pel seguiment i bon desenvolupament de l'assignatura.

Sistema d'avaluació

1. S'efectuarà un primer examen sobre les Generalitats (temes 2-3) que pel seu enfocament anomenem exercici de resolució de problemes (14 preguntes). Generarà el 28% de la qualificació final de l'assignatura i, per tant, no és recuperable.
2. S'efectuarà una avaluació basada en la realització d'activitats pràctiques, memòries o treballs (encara per determinar), que generarà el 22% de la qualificació final de l'assignatura, per tant tampoc serà recuperable.
3. S'efectuarà un examen (40 preguntes) de teoria (temes 1 i 4-12). Generarà el 50% de la qualificació final de

l'assignatura, per tant serà recuperable.

4. L'aprovat final de l'assignatura se situa en el 5, és a dir el 50%, sumant les tres avaluacions efectuades. No hi ha nota mínima en cap de les 3 avaluacions que sigui incompatible amb aprovar l'assignatura.
5. L'alumne s'ha de presentar a les tres avaluacions esmentades que integren l'avaluació continuada de l'assignatura. En altres paraules, la no presentació a qualsevol de les tres avaluacions implica la no presentació a tota l'assignatura.
6. Els exàmens seran presencials, objectius i de tipus test. Cada pregunta presentarà 4 opcions de les que només una és correcta. La resposta en blanc suma 0 punts. La resposta errònia resta $\frac{1}{4}$ del valor assignat a la pregunta.
7. Si els exàmens esdevenen no presencials degut a la pandèmia COVID-19, es realitzaran a través de l'eina de tests del campus virtual. En aquest cas es convertiran en exàmens d'afirmacions que s'hauran d'identificar com a certes o falses. La resposta correcta suma 1 punt. Les respostes en blanc són 0 punts. La resposta errada penalitza -1 punt, és a dir en neutralitza una de correcta.
8. En la qualificació final es sumarà un coeficient corrector, el càlcul del qual s'explicarà el primer dia del curs. Aquest coeficient s'aplicarà només als alumnes que superin una qualificació de 6 (60%) en l'examen teòric. A criteri dels professors el coeficient es pot modificar o deixar d'aplicar quan es generin resultats aberrants.

Bibliografia i recursos d'informació

Llibres:

- Rang y Dale. Farmacología. (9ª ed.), Elsevier España, 2020
- Farmacología humana. Florez J. et al. (6ª ed.), Elsevier Masson, 2013
- Psicofarmacología Esencial de Stahl. Bases neurocientíficas y aplicaciones prácticas. (4ª ed.), 2014
- Prescribers Guide by Stephen M Stahl. 2017 (6ª ed.), 2017
- Nuevas Drogas Psicoactivas. Dolengevich, H., 2015

Revistes:

- Annual Review of Pharmacology and Toxicology (<http://arjournals.annualreviews.org/loi/pharmtox>)
- Trends in Pharmacological Sciences (TIPS), Cell press (<http://www.cell.com/trends/pharmacological-sciences/home>)

Internet (Organismes oficials):

- Agencia Española del Medicamento, Ministerio de Sanidad (<https://www.aemps.gob.es/>)
- Agència Europea del Medicament (<http://www.ema.europa.eu/ema/>)
- U.S. Food and Drug Administration (<http://www.fda.gov/default.htm>)

Internet (Altres):

- Medline plus (<http://medlineplus.gov/spanish/>)
- Rx List, the internet drug index (<http://www.rxlist.com/>)
- Vademecum online (<http://www.vademecum.es/>)
- Stahl online (<https://stahlonline.cambridge.org/>)

